

**CO WYNIKA Z NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ
DO PRACY BIBLIOTEKARZA SZKOLNEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ?**

Podstawa programowa to akt prawny wyznaczający obowiązujące w polskiej szkole cele kształcenia, treści nauczania, najważniejsze umiejętności rozwijane u uczniów w ramach kształcenia ogólnego.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.

(Dziennik Ustaw 2017 poz. 356)

Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego

**Nowa podstawa programowa weszła w życie 1 września 2017 roku.
Od tego dnia obowiązuje w:**

- przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych,
- w szkołach podstawowych w klasach I, IV i VII ,
- w szkołach podstawowych dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym,
- w branżowej szkole I stopnia,
- w szkole specjalnej przysposabiającej do pracy,
- w I semestrach szkoły policealnej.

Realizacja podstawy programowej w roku szkolnym 2017/2018 w szkole podstawowej będzie przebiegała dwutorowo:

- w klasach I, IV, VII będzie obowiązywała nowa podstawa programowa,
- w klasach II, III, V, VI będzie obowiązywała dotychczasowa podstawa programowa.

**JAK NOWA PODSTAWA PROGRAMOWA WPŁYNIE NA PRACĘ
BIBLIOTEKARZA SZKOLNEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ?**

Z nowej podstawy programowej dla szkoły podstawowej zniknął zapis dotyczący pracy biblioteki szkolnej, który brzmiał:

... Realizację powyższych celów powinna wspomagać dobrze wyposażona biblioteka szkolna, dysponująca aktualnymi zbiorami, zarówno w postaci księgozbioru, jak i zasobów multimedialnych. Nauczyciele wszystkich przedmiotów powinni odwoływać się do zasobów biblioteki szkolnej i współpracować z nauczycielami bibliotekarzami w celu wszechstronnego przygotowania uczniów do samokształcenia i świadomego wyszukiwania, selekcjonowania i wykorzystywania informacji”.

W preambule do nowej podstawy programowej zawierającej cele kształcenia ogólnego w szkole podstawowej oraz najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach niego napisano, iż jednym z podstawowych zadań szkoły jest **rozwijanie u dzieci kompetencji czytelniczych**.

Nigdy dotychczas w dokumencie programowym nie przypisano czytaniu takiej wagi.

„Zadaniem szkoły podstawowej jest wprowadzenie uczniów w świat literatury, ugruntowanie ich zainteresowań czytelniczych oraz wyposażenie w kompetencje czytelnicze potrzebne do krytycznego odbioru utworów literackich i innych tekstów kultury. Szkoła podejmuje działania mające na celu rozbudzenie u uczniów zamiłowania do czytania oraz działania sprzyjające zwiększeniu aktywności czytelniczej uczniów, kształtuje postawę dojrzałego i odpowiedzialnego czytelnika, przygotowanego do otwartego dialogu z dziełem literackim. W procesie kształcenia i wychowania wskazuje rolę biblioteki (szkolnej, publicznej, naukowej i in.) oraz zachęca do podejmowania indywidualnych prób twórczych”.

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej....Dz.U.2017, poz.356, s. 12)

„Czytanie jako umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania tekstów, w tym tekstów kultury, to jedna z najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w procesie kształcenia”.

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej....Dz.U.2017, poz.356, s. 12)

„Ważne jest, aby zainteresować ucznia czytaniem na poziomie szkoły podstawowej. Uczeń powinien mieć zapewniony kontakt z książką, np. przez udział w zajęciach, na których czytane są na głos przez nauczycieli fragmenty lektur lub udział w zajęciach prowadzonych w bibliotece szkolnej. W ten sposób rozwijane są kompetencje czytelnicze, które ukształtują nawyk czytania książek również w dorosłym życiu.”

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej....Dz.U.2017, poz.356, s. 13)

Inne ważne zadanie szkoły zapisane w preambule podstawy programowej to **podejmowanie działań mających na celu kształtowanie umiejętności świadomego i krytycznego pozyskiwania informacji w przestrzeni cyfrowej.**

„Najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego w szkole podstawowej to: **poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystywanie informacji z różnych źródeł.”**

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej....Dz.U.2017, poz.356, s. 12)

„Szkoła ma przygotowywać uczniów do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w Internecie, krytycznej analizy informacji, bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej, w tym nawiązywania i utrzymywania opartych na wzajemnym szacunku relacji z innymi użytkownikami sieci.”

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej Dz.U.2017, poz.356, s. 13)

WYBRANE ZAPISY W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ
odnoszące się do edukacji polonistycznej
zawierające treści związane z kształceniem
kompetencji czytelniczych

I etap edukacyjny - klasy I-III - edukacja wczesnoszkolna

Wybrane osiągnięcia ucznia w zakresie czytania:

uczeń czyta samodzielnie wybrane książki, wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich, ustala kolejność zdarzeń, ich wzajemną zależność, odróżnia zdarzenia istotne od mniej istotnych, postacie główne i drugorzędne, wskazuje cechy i ocenia bohaterów, uzasadnia swoją ocenę, określa nastrój w utworze, odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości.

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej....Dz.U.2017, poz.356, s. 34,35)

I etap edukacyjny - klasy I-III - edukacja wczesnoszkolna

Na etapie edukacji wczesnoszkolnej zaleca się głośne, wspólne czytanie. W podstawie programowej znajduje się lista lektur do wspólnego i indywidualnego czytania. (24 pozycje)

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej....Dz.U.2017, poz.356, s. 36)

II etap edukacyjny - klasy IV - VIII

Wśród siedmiu celów kształcenia literackiego i kulturowego w II etapie edukacyjnym jako pierwszy cel ujęto **wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury.**

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej....Dz.U.2017, poz.356, s. 59)

II etap edukacyjny - klasy IV - VIII

Osiągnięcia ucznia w zakresie kształcenia literackiego i kulturowego w klasach IV - VI:

uczeń potrafi opowiedzieć fabułę utworu, ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność, określa tematykę i problematykę utworu, wskazuje i omawia wątek główny oraz wątki poboczne; nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst, objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach, określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi, przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia, wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne, wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach, wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera.

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej... Dz.U.2017, poz.356, s. 60,61)

II etap edukacyjny - klasy IV - VIII

Wymienione osiągnięcia wskazują, iż uczeń powinien pod koniec VI klasy zdobyć umiejętność krytycznego i refleksyjnego czytania.

II etap edukacyjny - klasy IV - VIII

Uczeń doskonali umiejętność samokształcenia m.in.:

1. rozwija ciche i głośne czytanie,
2. korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje,
3. zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz on-line),
4. korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych oraz słownika terminów literackich,
5. rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji,
6. rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań.

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej... Dz.U.2017, poz.356, s. 64)

II etap edukacyjny - klasy IV - VIII

Osiągnięcia ucznia w zakresie kształcenia literackiego i kulturowego w klasach VII – VIII:

uczeń m.in. rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie, zna i rozpoznaje pojęcie komizmu i ironii, określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji, wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji; wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze.

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej....Dz.U.2017, poz.356, s. 66)

II etap edukacyjny - klasy IV - VIII

Uczeń doskonali umiejętność samokształcenia m.in.:

1. rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji,
2. rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
3. uczestniczy w projektach edukacyjnych (np. tworzy różnorodne prezentacje projekty wystaw, realizuje krótkie filmy z wykorzystaniem technologii multimedialnych),
4. pogłębia swoją wiedzę przedmiotową i uczestniczy w wykładach publicznych, konkursach itp.,
5. rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii.

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej....Dz.U.2017, poz.356, s. 68,69)

ZAŁOŻENIA OGÓLNE DO NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ Z JĘZYKA POLSKIEGO

(Waśko Andrzej, Szersza kulturowo. Założenia ogólne i komentarz do nowej podstawy programowej języka polskiego, „Refleksje. Zachodniopomorski Dwumiesięcznik Oświaty” 2017, nr 3)

Założenia ogólne do nowej podstawy programowej z języka polskiego

Język polski jest przedmiotem o kluczowym znaczeniu w edukacji szkolnej, wprowadzającym ucznia w świat literatury polskiej, która stanowi podstawę kulturową dla jego funkcjonowania we wspólnocie narodowej.

Założenia ogólne do nowej podstawy programowej z języka polskiego

Ważnym elementem edukacji polonistycznej jest kształcenie literackie i kulturowe, którego jednym z przejawów jest wyrobienie umiejętności odróżnienia utworów reprezentujących poziom dzieła sztuki literackiej (nowatorskich, oryginalnych, uniwersalnych artystycznie i poznawczo) od tekstów użytkowych.

Założenia ogólne do nowej podstawy programowej z języka polskiego

Szkoła powinna uczyć jak dobrze pisać i mówić, w szkole powinna odbywać się nauka prowadzenia dyskusji zgodnie z zasadami sztuki dyskutowania.

Założenia ogólne do nowej podstawy programowej z języka polskiego

Zadaniem wychowawczym szkoły jest propagowanie stylu życia opartego na stałej samodzielnej aktywności umysłowej, którego elementem jest wyrabianie nawyku czytania wartościowych poznawczo i artystycznie książek.

Założenia ogólne do nowej podstawy programowej z języka polskiego

Rolą szkoły jest także kształcenie kulturowe rozumiane jako wprowadzenie ucznia do świadomego odbioru dzieł reprezentujących inne dziedziny twórczości artystycznej co będzie realizowało się poprzez wycieczki do muzeów, na spektakle teatralne, koncerty, seanse filmowe.

**ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE ROZWIJANIA UMIEJĘTNOŚCI
CZYTANIA I UMIEJĘTNOŚCI WYSZUKIWANIA INFORMACJI
WYNIKAJĄCE Z WYMIENIONYCH AKTÓW PRAWNYCH**

Zadania szkoły

Podjęmowanie działań mających na celu zwiększenie aktywności czytelniczej uczniów poprzez:

1. wprowadzenie uczniów w świat literatury,
2. rozbudzanie zamiłowania do czytania,
3. kształtowanie nawyku czytania,
4. propagowanie stylu życia opartego na stałej, samodzielnej aktywności umysłowej, której elementem jest czytanie.

(Art. 104 ust. 3 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe)

Zadania szkoły

Podejmowanie działań mających na celu kształtowanie umiejętności krytycznego i refleksyjnego czytania poprzez:

1. wyposażenie w kompetencje czytelnicze potrzebne do krytycznego i refleksyjnego odbioru utworów literackich,
2. kształtowanie postawy dojrzałego i odpowiedzialnego czytelnika,
3. wyrabianie nawyku czytania wartościowych poznawczo i artystycznie książek,
4. przygotowanie do otwartego dialogu z tekstem literackim.

(Art. 104 ust. 3 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe)

Zadania szkoły

Podjęmowanie działań mających na celu kształtowanie umiejętności świadomego i krytycznego pozyskiwania informacji w przestrzeni cyfrowej poprzez:

1. rozwijanie umiejętności dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w zakresie korzystania z zasobów Internetu, krytycznej analizy informacji,
2. kształtowanie kompetencji bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej.

(Art. 104 ust. 2 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe)

**ZADANIA BIBLIOTEKARZA SZKOLNEGO
W KONTEKŚCIE NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ**

Zadania bibliotekarza szkolnego

Bibliotekarzowi szkolnemu nie przypisano konkretnych zadań w formie np. zajęć z edukacji czytelniczej i medialnej jednak ranga jaką przypisano czytaniu każe mu świadomie włączyć się w działania rozwijające kulturę czytelniczą uczniów.

Zadania bibliotekarza szkolnego

Do naszych szkół nie trafiają uczniowie z wrodzoną kulturą czytelniczą i umiejętnościami poruszania się w świecie informacji. Kultura ta musi być stale budowana i wzmacniana.

Zadania bibliotekarza szkolnego

Nauczyciel polonista wykształci umiejętność czytania, natomiast bibliotekarz szkolny powinien ją wzmocnić i zintensyfikować poprzez zaspokajanie potrzeb czytelniczych w przyjaznym, pozbawionym obawy przed ocenianiem, zawsze dostępnym otoczeniu biblioteki szkolnej.

Zadania bibliotekarza szkolnego

Zadania nauczyciela bibliotekarza szkolnego nie ulegają radykalnej zmianie, ale warto w niej wzmocnić akcenty związane z budowaniem kultury czytelniczej i informacyjnej wśród uczniów.

Zadania bibliotekarza szkolnego

Wybrane elementy pracy nauczyciela - bibliotekarza szkoły podstawowej w kontekście budowania kultury czytelniczej i informacyjnej w szkole:

- dbałość o jakość bazy biblioteki szkolnej – dobry księgozbiór wynikający z przemyślanego gromadzenia, profesjonalne opracowanie, dbałość o wystrój lokalu bibliotecznego,
- współudział w tzw. wspólnym, głośnym czytaniu,
- organizacja zbiorowych wydarzeń czytelniczych takich jak konkursy, spotkania autorskie, wystawy, małe formy teatralne, dyskusje i debaty czytelnicze, wieloaspektowe projekty edukacyjne,
- intensywna praca indywidualna z uczniem podczas, której poprzez inspirowanie, zachęcanie, wskazywanie na wartości wprowadzamy uczniów w świat literatury,
- przygotowanie ucznia do samokształcenia poprzez kształcenie umiejętności świadomego i krytycznego pozyskiwania informacji w przestrzeni cyfrowej.

